

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN HOÀNG PHƯƠNG

PHÁT TRIỂN DU LỊCH ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG
TRONG HỘI NHẬP QUỐC TẾ

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

TP HỒ CHÍ MINH – NĂM 2017

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ TP. HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN HOÀNG PHƯƠNG

PHÁT TRIỂN DU LỊCH ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG
TRONG HỘI NHẬP QUỐC TẾ

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

Chuyên ngành: Kinh tế chính trị

Mã số: 62310101

Người hướng dẫn khoa học:

Hướng dẫn chính: *PGS.TS.* Trương Thị Hiền

Hướng dẫn phụ: *PGS.TS.* Nguyễn Minh Tuấn

TP HỒ CHÍ MINH – NĂM 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nghiên cứu là xuất phát từ thực tiễn, trung thực chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Nghiên cứu sinh

Nguyễn Hoàng Phương

DANH MỤC CHỮ CÁI VIẾT TẮT

BTTN	Bảo tồn thiên nhiên
CHK	Cảng hàng không
CHKQT	Cảng hàng không quốc tế
XHCN	Xã hội chủ nghĩa
CSHT	Cơ sở hạ tầng
CSLT	Cơ sở lưu trú
ĐBSCL	Đồng bằng sông Cửu Long
CNTB	Chủ nghĩa t ư bản
QP – AN	Quốc phòng – An Ninh
IUOTO	Hội các Tổ chức Du lịch Chính thể (<i>International Union of Official Travel Organizations</i>)
ASEAN	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (<i>Association of Southeast Asian Nations</i>)
WTO	Tổ chức thương mại th ế giới (<i>World Trade Organization</i>)
LHQ	Liên hiệp quốc
FDI	Đầu tư nước ngoài (<i>Foreign Direct Investment</i>)
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội (<i>Gross Domestic Product</i>)
GMS	Tiểu vùng Mêkông mở rộng (<i>Greater Mekong Subregion</i>)
HDI	Chỉ số phát triển con người (<i>Human Development Index</i>)
ICAO	Tổ chức Hàng Không dân dụng quốc tế (<i>International Civil Aviation Organization</i>)
IUCN	Hiệp hội bảo tồn thiên nhiên và tài nguyên thiên nhiên quốc tế (<i>International Union for Conservation Nature</i>)
MICE	Du lịch kết hợp hội nghị (<i>Meeting Incentive Conference Event</i>)
UNWTO	Tổ chức du lịch thế giới (<i>World Tourism Organization</i>)
WCED	Ủy ban môi trường và phát triển thế giới (<i>World Commission on Environment and Development</i>)

APEC	Diễn đàn Hợp tác Kinh tế châu Á – Thái Bình Dương (<i>Asia-Pacific Economic Cooperation</i>)
ASEAN	Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (<i>Association of Southeast Asian Nations</i>)
NAFTA	Hiệp định mậu dịch Tự do Bắc Mỹ (<i>North American Free Trade Agreement</i>)
TPP	Hiệp định đối tác kinh tế xuyên Thái Bình Dương (<i>Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement</i>).
PATA	Hiệp hội du lịch Ch âu Á Thái Bình Dương (<i>Pacific Asia Travel Association</i>)
EDCF	
ODA	Quỹ hợp tác Phát triển Kinh tế Hàn Quốc (<i>Korea Development Cooperation Fund</i>) Viện trợ phát triển chính thức (<i>Official Development Assistance</i>)
LDCs	Các nước kém phát triển (<i>Least Developed Countries</i>)

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

Bảng 3.1: Kết quả phân tích nhân tố của 28 chỉ báo đánh giá sự hài lòng của khách du lịch ĐBSCL	63
Bảng 3.2: So sánh các nhóm yếu tố dùng đánh giá sự hài lòng của khách du lịch ĐBSCL	64
Bảng 3.3: Các chỉ báo nhóm nhân tố 1	66
Bảng 3.4: Các chỉ báo nhóm nhân tố 2	66
Bảng 3.5: Các chỉ báo nhóm nhân tố 4, 5, 6 và 7	67
Bảng 4.1: Diện tích và dân số các tỉnh ĐBSCL	77
Bảng 4.2: Một số lễ hội quan trọng vùng ĐBSCL (theo âm lịch)	81
Bảng 4.3: Lượng khách du lịch quốc tế đến các địa phương vùng ĐBSCL giai đoạn 2000-2015	87
Bảng 4.4: Phân bố lượng khách du lịch nội địa giữa các tỉnh thuộc ĐBSCL giai đoạn 2000-2015	89
Bảng 4.5: Thu nhập từ hoạt động du lịch các tỉnh vùng ĐBSCL giai đoạn 2000 – 2015	90
Bảng 4.6. Một số điểm du lịch thu hút du khách tại vùng ĐBSCL	95
Bảng 4.7: Một số dự án đầu tư trọng điểm vào phát triển du lịch vùng ĐBSCL giai đoạn 2005 – 2015	100
Bảng 4.8: Các cơ sở đào tạo chuyên ngành du lịch khu vực phía Nam.....	104
Bảng 4.9. Đầu tư trực tiếp nước ngoài vào du lịch các địa phương vùng ĐBSCL giai đoạn 2005 – 2014	111

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ VÀ HÌNH

Hình 2.1 Mối quan hệ giữa du lịch với người nghèo, thu nhập thấp	49
Hình 3.1 Mô hình nghiên cứu về sự hài lòng của du khách khi đến ĐBSCL.....	67
Hình 3.2: Mô hình 3 yếu tố (Rust & Oliver, 1994).....	69
Hình 3.3: Mô hình chất lượng dịch vụ – SERVQUAL	70
Hình 3.4: Mô hình chất lượng dịch vụ và sự hài lòng của khách hàng	70
Hình 3.5: Mô hình mối quan hệ giữa chất lượng dịch vụ và sự hài lòng của khách hàng (Nguồn: Zeithaml and Bitner, 2000)	72
Hình 3.6: Khung phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển của du lịch ĐBSCL trong hội nhập quốc tế.....	74
Hình 5.1: Biểu đồ dự báo cơ cấu kinh tế vùng ĐBSCL giai đoạn 2016 – 2021	129

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN

DANH MỤC CHỮ CÁI VIẾT TẮT

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ VÀ HÌNH

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	4
4. Đóng góp mới của luận án	5
5. Kết cấu của luận án	6
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN CÁC CÔNG TRÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	8
1.1 Tổng quan các công trình nghiên cứu trong nước liên quan đến luận án....	8
1.2 Tổng quan các công trình nghiên cứu ở nước ngoài	19
1.3 Đánh giá về các công trình nghiên cứu ở trong và ngoài nước liên quan đến luận án	20
1.3.1 Những nghiên cứu liên quan được tác giả kế thừa và phát triển trong luận án	20
1.3.2 Những khoảng trống trong các công trình nghiên cứu về du lịch liên quan đến luận án	21
Tóm tắt chương 1	23
CHƯƠNG 2: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ DU LỊCH VÀ PHÁT TRIỂN DU LỊCH TRONG HỘI NHẬP QUỐC TẾ	25
2.1 Dịch vụ du lịch và thị trường du lịch	25
2.1.1 Dịch vụ du lịch	25

2.1.1.1 Khái niệm và đặc trưng của dịch vụ du lịch	25
2.1.1.2 Chức năng của du lịch	29
2.1.1.3 Sản phẩm du lịch, điểm du lịch	30
2.1.1.4 Khách du lịch và loại hình du lịch	32
2.1.2 Thị trường du lịch	36
2.1.2.1 Khái niệm thị trường du lịch	36
2.1.2.2 Phân loại thị trường du lịch.....	37
2.2 Cơ sở lý luận của chủ nghĩa Mác – Lênin và quan điểm của Đảng và Nhà nước về phát triển du lịch trong hội nhập quốc tế	38
2.2.1 Cơ sở lý luận của chủ nghĩa Mác – Lênin về sự ra đời của ngành dịch vụ du lịch.....	38
2.2.2 Quan điểm của Đảng, Nhà nước về phát triển du lịch trong hội nhập quốc tế	42
2.3 Vai trò của ngành du lịch trong phát triển kinh tế - xã hội	46
2.3.1 Vai trò của ngành du lịch đối với phát triển kinh tế	46
2.3.2 Vai trò của ngành du lịch trong lĩnh vực văn hóa – xã hội	49
2.4 Phát triển du lịch trong hội nhập quốc tế	52
2.4.1 Thuận lợi	52
2.4.2 Khó khăn và thách thức.....	55
Tóm tắt chương 2	56
CHƯƠNG 3 PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU VÀ KHUNG PHÂN TÍCH CỦA LUẬN ÁN	58
3.1 Phương pháp tiếp cận nghiên cứu	58
3.1.1 Phương pháp luận duy vật biện chứng và duy vật lịch sử	58
3.1.2 Phương pháp trừu tượng hóa khoa học	59
3.1.3 Phương pháp nghiên cứu liên ngành	60

3.2 Các phương pháp nghiên cứu cụ thể	60
3.2.1 Phương pháp nghiên cứu tại bàn	60
3.2.2 Phương pháp nghiên cứu thống kê, mô tả	61
3.2.3 Phương pháp phân tích – tổng hợp	61
3.2.4 Phương pháp so sánh và đối chiếu	61
3.2.5 Phương pháp khảo sát, điều tra hiện trường	61
3.2.6 Phương pháp mô hình hóa	68
3.3 Khung phân tích các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển của du lịch ĐBSCL trong hội nhập quốc tế	72
Tóm tắt chương 3	75
CHƯƠNG 4: THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH VÙNG ĐỒNG BẰNG SÔNG CỬU LONG TRONG HỘI NHẬP QUỐC TẾ	76
4.1 Tổng quan du lịch vùng ĐBSCL trong hội nhập quốc tế	76
4.1.1 Điều kiện tự nhiên, kinh tế, văn hoá - xã hội ảnh hưởng đến phát triển du lịch vùng ĐBSCL	76
4.1.1.1 Điều kiện tự nhiên, khí hậu và hệ sinh thái vùng ĐBSCL	76
4.1.1.2 Điều kiện văn hoá - xã hội của vùng ĐBSCL	79
4.1.1.3 Cơ sở hạ tầng về kinh tế, kỹ thuật vùng ĐBSCL	82
4.1.2 Các chỉ tiêu chủ yếu về phát triển du lịch của vùng Đồng bằng sông Cửu Long giai đoạn 2000-2015	86
4.1.2.1 Về lượng khách du lịch	86
4.1.2.2 Thu nhập từ du lịch	89
4.1.2.3 Cơ sở vật chất, kỹ thuật phục vụ du lịch	91
4.2 Đánh giá thực trạng các nhân tố tác động đến phát triển du lịch ĐBSCL trong hội nhập quốc tế	93
4.2.1 Thực trạng khai thác sản phẩm du lịch của Vùng	93
4.2.2 Công tác xúc tiến, quảng bá du lịch của Vùng	97
4.2.3 Hoạt động đầu tư cho phát triển du lịch vùng ĐBSCL	98